

Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Нишу
II-5 У 3126/26
08.05.2026.године
Београд

Управни суд, у већу састављеном од судија: Сандре Пауновић, председника већа, Јасмине Крстић и Милене Симовић, чланова већа, са судијским помоћником Миланом Цветковићем, као записничарем, у управном спору по тужби тужиоца Филозофског факултета Универзитета у Нишу, са седиштем у Нишу, ул. Тирила и Методија бр. 2, кога заступа законски заступник Декан Проф. Др Владимир Ж. Јовановић, чији је пуномоћник Јован Рајић, адвокат из Београда, ул. Светозара Марковића бр. 39/4, поднетој против туженог Министарства просвете Републике Србије, ради поништаја издате од стране туженог Дозволе за рад број 612-00-00121/2026-06 од 27.03.2026. године, решавајући по захтеву за одлагање извршења оспорене Дозволе за рад, у предмету издавања дозволе за рад високошколској установи, у нејавној седници већа, одржаној 08.05.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ захтев тужиоца Филозофског факултета Универзитета у Нишу, са седиштем у Нишу, ул. Тирила и Методија бр. 2, за одлагање извршења Дозволе за рад, број 612-00-00121/2026-06 од 27.03.2026. године, издате од стране Министарства просвете Републике Србије, до доношења одлуке по тужби.

Образложење

Тужбом, поднетом Управном суду 17.04.2026. године, коју је тужилац уредио 30.04.2026. године, поступајући у складу са налогом из решења суда од 22.04.2026. године, тужилац је покренуо управни спор ради поништаја Дозволе за рад Министарства просвете Републике Србије, број 612-00-00121/2026-06 од 27.03.2026. године, коначном у управном поступку, која се, ставом првим диспозитива, издаје **ФАКУЛТЕТУ СРПСКИХ СТУДИЈА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ** са седиштем у Нишу, у улици, Трг краља Милана бр. 8, да може почети са радом, ради остваривања основних академских, мастер академских и докторских академских студија; Ставом другим диспозитива оспорене Дозволе одређено је да се **ФАКУЛТЕТУ СРПСКИХ СТУДИЈА**

УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ са седиштем у Нишу, у улици Трг краља Милана бр. 8, одобрава извођење студијских програма: ОАС – ИСТОРИЈЕ; ОАС – СРБИСТИКА; ОАС - РУСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ; МАС – ИСТОРИЈЕ; МАС - СРБИСТИКЕ СА ДВА МОДУЛА; МАС - РУСКОГ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ; ДАС – ИСТОРИЈА и ДАС – СРБИСТИКЕ.

Тужилац тужбу подноси из свих разлога прописаних чланом 24. Закона о управним споровима. Указује да је за подношење ове тужбе легитимисан на основу члана 11. истог закона, будући да му је издавањем предметне Дозволе директно повређено право, имајући у виду чињенице изложене у наставку тужбе. Даље, указује да се у Дозволи наводи да је Одлуком о почетној акредитацији високошколске установе и студијских програма бр. 612-00-00059/2/2026-03 од 27.03.2026. године и Извештајем о почетној акредитацији установе и студијских програма бр. 612-00-00059/3/2026-03 од 27.03.2026. године, утврђено да Факултет српских студија Универзитета у Нишу испуњава прописане стандарде за почетну акредитацију високошколске установе. Такође се наводи и да је предметном Одлуком о почетној акредитацији, овој новоформираној високошколској установи одобрено да настави извођење студијских програма који су претходно акредитовани за извођење у седишту Филозофског факултета у Нишу, а све на основу Одлуке о оснивању Факултета српских студија Универзитета у Нишу, 05 бр. 022-12202/2025-02 од 06.11.2025. године (“Службени гласник РС”, бр. 97/2025 и 120/2025), донетом од стране Владе Републике Србије, којом је основана високошколска установа под називом Факултет српских студија Универзитета у Нишу, тако што је вршена статусна промена издвајања Департмана за историју, Департмана за србистику и Департмана за руски језик и књижевност из састава Филозофског факултета Универзитета у Нишу, у односу на 8 поменутих програма, а све до истека периода важеће акредитације. С позивом на одредбу члана 72. Устава Републике Србије и члан 6. Закона о високом образовању, указује да је предметним решењем нарушена на најгрубљи начин Уставом и законом гранатована аутономија Универзитета, јер је исто донето искључиво на основу једностране одлуке органа извршне власти без обавезног претходног прибављања неопходних мишљења и сагласности датих од стране универзитета у оквиру кога се нови факултет оснива. Даље, наводи да посебан, шири проблем, представља једнострана одлука органа извршне власти да се професори и студенти Филозофског факултета Универзитета у Нишу, једноставно пребаце на други новоосновани факултет, без икакве своје сагласности коју су дали и без икаквог учешћа у процесу доношења одлуке. Указује да је неприхватљива и у пракси сасвим реална ситуација, да се студент који је пре 4 године уписао основне академске студије на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, коме су остала још 2 испита како би дипломирао на нпр. историји, сада на основу овакве одлуке пребацује, мимо своје воље, на Факултет српских студија чију ће диплому на крају и добити, без да је уопште то желео и без да би икада тај факултет и уписао да је на почетку или у било ком тренутку током студирања био свестан чињенице да ће на крају завршити са овом дипломом. Слична је ситуација и са професорима, при чему се овде осим људских права, ради и о кршењу права запослених, с обзиром да се и њима на овај начин практично мења радно место, у смислу образовне установе у којој ће убудуће радити, а која је основана на незаконит начин. Њихов кредибилитет и дугогодишњи научно-истраживачки рад, на овај начин се озбиљно угрожавају и то без икакве њихове кривице и одговорности. Тужилац нарочито скреће суду пажњу на правни и практични вакуум који би се створио у функционисању предметних студијских програма, који су вештачки „пребачени“ на

Факултет српских студија, а који има рок од годину дана да Националном акредитационом телу поднесе захтев за акредитацију, а што практично значи да неће моћи да уписују нове студенте у предстојећу академску 2026/2027. годину. Ради појашњења наводи да почетна акредитација која је Факултету српских студија издата, није исто што и акредитација. Чланом 52. Закона о високом образовању, прописано је да Високошколска установа којој је издата дозвола за рад дужна је да поднесе захтев за акредитацију високошколске установе и студијског програма најкасније годину дана од добијања дозволе за рад. Истим чланом прописано је и да Високошколска установа може вршити упис студената по добијању уверења о акредитацији високошколске установе и студијског програма, а у случају високошколске установе чији оснивач није Република и обезбеђеног оснивачког капитала, односно банкарске гаранције из става 4. овог члана. На овај начин практично је онемогућено да у 2026/2027. години студенти упишу било који од 8 (осам) наведених програма на основним, мастер и/или докторским академским студијама, на било ком од ова два факултета, јер су Филозофском факултету на овај начин одузете акредитације, а Факултет српских студија нема акредитацију (већ само почетну акредитацију). Нарочито је спорно и проблематично што се оваква ситуација дешава у периоду интензивних припрема за пријемни испит, те се будућим бруцошима одузима било каква правна сигурност. Потенцијални кандидати за упис на овим програмима биће принуђени да студије планирају у неком другом граду, што њих и њихове родитеље ставља у неповољан економски положај, будући да одлазак у друге универзитетске градове за матуранте са југа Србије подразумева значајно увећање трошкова живота у тим градовима, а великом броју студената чији родитељи тај трошак не могу да поднесу, дефинитивно ће бити ускраћена могућност студирања жељених програма. Са осталих разлога ближе наведених у тужби, предлаже да суд уважи тужбу и у целости поништи оспорену Дозволу за рад, као и да обавезе туженог да му накнади трошкове управног спора, колико исти буду износили, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

У тужби, с позивом на одредбу члана 23. Закона о управним споровима, тужилац је поднео и захтев за одлагање извршења оспорене Дозволе за рад Министарства просвете Републике Србије, број 612-00-00121/2026-06 од 27.03.2026. године, до доношења одлуке по тужби. Наводи да одлагањем извршења утуженог акта не би се нанела већа или ненадокнадива штета противној странци (Министарству просвете), односно заинтересованом лицу (новооснованом факултету), који свакако свој академски кредибилитет не може градити „на леђима“ другог факултета. Штавише, отимањем акредитације од Филозофског факултета Универзитета у Нишу и учешћем у наведеним незаконитим одлукама, само се чини репутациона штета установи која фактички још и није почела са радом и којој је такође у интересу да свој кредибилитет и референце стиче на основу сопственог рада, а не преузимањем туђих научних остварења. Додатно, а како је горе већ објашњено, одржавањем Дозволе на снази створио би се фактички и правни вакуум, па студенти који у предстојећој школској години намеравају да упишу неки од описаних програма, то сада фактички не би могли да учине ни на једном од два факултета Универзитета у Нишу, осим уколико Управни суд не усвоји овај захтев за одлагање извршења, чиме би, макар до коначног одлучивања о његовој законитости, омогућио упис у наредној школској години који треба да буде расписан током маја/јуна 2026. године. Указује да је потпуно јасно из свих горе наведених разлога, да би се одржавањем Дозволе на снази нанела ненадокнадива штета тужиоцу, који би оваквим правним насиљем остао без студијских

програма за чије акредитације има јасан правни основ и чији је једини и искључиви носилац, које су важеће, законите и издате на име тужиоца, па као такве нису подложне промени њиховог титулара од стране ненадлежног органа. Такође би штету трпели постојећи студенти који се мимо своје воље пребацују на други факултет, али и будући студенти који у наредној академској години поменути програме неће моћи да упишу ни на једном од ова два факултета. Коначно, професори који се „селе“ на новоосновани факултет, упркос јасном ставу (макар већине њих) да то не желе, премештају се без ваљаног правног основа и одлазе у средину у којој могу очекивати стигматизацију од стране структура које су ту установу и основале и којом ће управљати.

Тужилац је уз тужбу, између осталог, доставио: оспорену Дозволу за рад, Одлуку Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању, Комисије за акредитацију и проверу квалитета, Београд, о почетној акредитацији високошколске установе и студијских програма, Број: 612-00-00059/2/2026-03 од 27.03.2026. године, Извештај Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета високог образовања, број 612-00-00059/3/2026-03 од 27.03.2026. године, Одлуку Владе Републике Србије о оснивању Факултета српских студија Универзитета у Нишу, 05 Број:022-12202/2025-2 од 06.11.2025. године, решење Министарства просвете Републике Србије, о имени дозволе за рад, Број: 612-00-00454/2026-06 од 08.04.2026. године, Одлуку Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Нишу, Број 257/1-1-01 од 27.10.2025. године, Извод из записника Филозофског факултета Универзитета у Нишу, Број: 257/1-1-01 од 27.10.2025. године, Мишљење Савета Филозофског факултета Универзитета у Нишу, Број: 263/1-1 од 28.10.2025. године, Мишљење Савета Универзитета у Нишу, СУ број: 100-02-4/25-12 од 29.10.2025. године, Закључке Ректорског колегијума Универзитета у Нишу са седнице од 12.11.2025. године, Уверења Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, о акредитацији студијских програма: Број: 612-00-00345/5/2020-03 од 07.07.2021. године, Број: 612-00-00350/5/2020-03 од 12.04.2021. године, Број: 612-00-00352/-5/2020-03 од 22.04.2021. године, Број 612-00-00580/6/2020-03 од 12.10.2021. године, 612-00-00621/5/2020-03 од 12.10.2021. године, Број: 612-00-00101/9/2021-03 од 02.11.2021. године, Број: 612-00-00335/9/2024-03 од 24.06.2025. године и Број: 612-00-00100/5/2021-03 од 28.09.2021. године.

Одредбама члана 198. Устава Републике Србије (“Службени гласник РС”, број 98/06 и 16/22), прописано је да појединачни акти и радње државних органа, организација којима су поверена јавна овлашћења, органа аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, морају бити засновани на закону (став 1.), као и да законитост коначних појединачних аката којима се одлучује о праву, обавези или на закону заснованом интересу подлеже преиспитивању пред судом у управном спору, ако у одређеном случају законом није предвиђена другачија судска заштита (став 2.).

Одредбом члана 1. став 2. Закон о управним споровима (“Службени гласник РС“, број 111/09), прописано је да се тим законом обезбеђује судска заштита појединачних права и правних интереса и законитост решавања у управним и другим Уставом и законом предвиђеним појединачним стварима.

Одредбом члана 3. став 1. наведеног закона, прописано је да у управном спору суд одлучује о законитости коначних управних аката, осим оних у погледу којих је предвиђена другачија судска заштита. Ставом 2. истог члана закона, прописано је да у управном спору суд одлучује и о законитости коначних појединачних аката којима се решава о праву, обавези или на закону заснованом интересу, у погледу којих у одређеном случају законом није предвиђена другачија судска заштита.

Одредбом члана 11. став 1. истог закона, прописано је да тужилац у управном спору може да буде физичко, правно или друго лице, ако сматра да му је управним актом повређено неко право или на закону засновани интерес.

Одредбом члана 52. став 1. Закона о високом образовању (“Службени гласник РС”, број 88/17...19/25), прописано је да високошколска установа може почети са радом по добијању дозволе за рад. Ставом 2. истог члана закона, прописано је да дозволу за рад издаје Министарство, на захтев високошколске установе.

Одредбом члана 28. став 1. тачка а) подтачка 1. Статута Филозофског факултета Универзитета у Нишу (број: 124/1-2 од 02.04.2018. године...121/1-2-01 од 27.3.2024. године), прописано је да факултет своју делатност остварује кроз следеће организационе јединице: за реализацију наставе и студијских програма: департмани.

Одредбом члана 30. Статута, прописано је да је департман организациона јединица преко које се остварују студије на основу једног или више студијских програма за које је Факултет акредитован (став 1); Департман чине наставници, истраживачи и сарадници који учествују у извођењу наставе и научноистраживачког рада из одговарајуће научне области (став 2).

Одредбом члана 31. Статута, прописано је да су на Факултету организовани следећи департмани, између осталих и: Департман за историју (тачка 2.); Департман за србистику (тачка 8); Департман за руску језик и књижевност (тачка 10);

Полазећи од цитираних одредаба члана 198. Устава Републике Србије и члана 3. став 1. и 2. Закона о управним споровима, Управни суд налази да оспорена Дозвола за рад Министарства просвете Републике Србије, број 612-00-00121/2026-06 од 27.03.2026. године, која се, ставом првим диспозитива, издаје на његов захтев Факултету српских студија Универзитета у Нишу, да може почети са радом, ради остваривања основних академских, мастер академских и докторских академских студија, ближе означених у ставу другом диспозитива дозволе, представља коначни управни акт којим се одлучује о праву и на законом заснованом интересу високошколских установа, чију законитост испитује Управни суд у управном спору.

Имајући у виду цитирану одредбу члана 11. став 1. Закона о управним споровима, активна легитимација у управном спору не признаје се само директном учеснику у поступку, већ и сваком лицу чије право или на закону заснован интерес је повређен управним актом. Из цитиране одредбе члана 31. важећег Статута Филозофског факултета Универзитета у Нишу, између осталог, произлази да су на Факултету организовани следећи департмани: Департман за историју (тачка 2.); Департман за србистику (тачка 8); Департман за руску језик и књижевност (тачка 10). Из Одлуке Владе Републике Србије о оснивању Факултета српских студија Универзитета у Нишу, 05 Број:022-12202/2025-2 од 06.11.2025. године, која је претходила доношењу оспорене Дозволе за рад и на коју се тужени орган позива у образложењу оспорене Дозволе, произлази да се, тачком 1. диспозитива, оснива високошколска установа под називом: Факултет српских студија Универзитета у Нишу, тако што се врши статусна промена издвајања Департмана за историју, Департмана за србистику и Департмана за руски језик и књижевност из састава Филозофског факултета Универзитета у Нишу. Поред наведеног, из диспозитива решења туженог о измени дозволе за рад, бр. 612-00-00454/2026-06 од 08.04.2026. године, произлази да се мења Дозвола за рад Филозофског факултета Универзитета у Нишу, број 2 број: 612-00-00773/2010-4 од 05.11.2010. године, тако што се из дозволе бришу студијски програми: ОАС – ИСТОРИЈЕ, ОАС – СРБИСТИКА, ОАС – РУСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ, МАС – ИСТОРИЈЕ, МАС – СРБИСТИКЕ СА ДВА МОДУЛА, МАС – РУСКИ ЈЕЗИК И

КЊИЖЕВНОСТ, ДАС – ИСТОРИЈА и ДАС – СРБИСТИКЕ. Како се оспорена Дозвола за рад, ставом првим диспозитива, издаје Факултету српских студија Универзитета у Нишу, да може почети са радом, ради остваривања основних академских, мастер академских и докторских академских студија и истом је одобрено новооснованом Факултету извођење студијских програма, који студијски програми се обављају у оквиру Департамента који су Одлуком Владе Републике Србије издвојени из састава Филозофског факултета Универзитета у Нишу, а који су у време издавања Дозволе за рад новооснованом факултету 27.03.2026. године, били у саставу Филозофског факултета у Нишу, јер су тек након издавања оспорене Дозволе решењем туженог од 08.04.2026. године, брисани из дозволе тужиоца, то суд налази да је издавањем оспорене Дозволе за рад, тужиоцу повређено право на обављање његове основне делатности образовања, чиме је непосредно и негативно утицано на правни положај тужиоца, обим делатности и ресурсе, због чега је тужилац, по оцени суда, активно легитимисан у смислу одредбе члана 11. став 1. Закона о управним споровима, за подношење тужбе ради поништаја овде оспорене Дозволе.

Решавајући о захтеву тужиоца за одлагање извршења Дозволе за рад издате од стране Министарства просвете Републике Србије број 612-00-00121/2026-06 од 27.03.2026. године, Управни суд је нашао да је захтев основан.

Одредбом члана 23. став 2. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС” бр. 111/09), прописана је могућност да, по захтеву тужиоца, суд одложи извршење коначног управног акта којим је мериторно одлучено у управној ствари, до доношења судске одлуке, ако би извршење нанело тужиоцу штету која би се тешко могла надокнадити, а одлагање није противно јавном интересу, нити би се одлагањем нанела већа или ненадокнадива штета противној странци, односно заинтересованом лицу.

Имајући у виду наводе тужиоца изнете у захтеву за одлагање извршења и доказа који су уз исти приложени, као и цитирану одредбу члана 23. став 2. Закона о управним споровима, Управни суд налази да су испуњени кумулативно прописани услови за одлагање извршења тужбом оспорене Дозволе за рад. По оцени суда, извршењем оспорене Дозволе за рад, односно почетком рада Факултета српских студија Универзитета у Нишу, тужиоцу би се нанела штета која би се тешко могла надокнадити, јер би дошло до академског дисконтинуитета, будући да тужилац не би вршио његове основне делатности на тим студијским програмима, већ новоосновани факултет, услед чега тужилац губи деченијама грађену репутацију у тим научним областима, што директно урушава његову позицију у академској заједници. Поред наведеног, последично долази и до губитка људских ресурса: наставног кадра и студената, затим, немогућности даљег испуњавања обавеза према студентима који су већ стекли статус студената државне високошколске установе на тим департаментама, што све доводи до правне и статусне несигурности наставног кадра и студената, а што ствара штету коју је немогуће новчано или накнадно компензовати. Суд је посебно имао у виду и чињеницу да се промена о праву на обављање делатности образовања десила усред школске године и да би спровођење Дозволе за рад пре окончања управног спора могло створити неповратне последице по академску заједницу, због чега одлагање извршења Дозволе за рад која је издата Факултету српских студија Универзитета у Нишу, спречава настанак штете по јавни интерес, због чега противна странка тужено Министарство просвете Републике Србије и заинтересовано лице Факултет српских студија Универзитета у Нишу, не трпе већу или ненадокнадиву штету, јер је јавни интерес претежан. Имајући у виду да одлагање извршења има привремени карактер и траје до доношења одлуке у овом управном спору, те да се њиме не одлучује

коначно о праву на обављање делатности образовања, већ се само одлаже произвођење правних последица, због чега суд налази да се одлагањем извршења оспорене Дозволе за рад противној странци и заинтересованом лицу не наноси већа или ненадокнадива штета.

Са изнетих разлога, Управни суд је, применом одредби члана 23. став 4. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 111/09), одлучио као у диспозитиву решења.

РЕШЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана: 08.05.2026. године, II-5 У 3126/26

**Записничар,
Милан Цветковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Сандра Пауновић, с.р.**

**За тачност отправки
Управитељ писарнице
Дејан Бурић**

ОИ

Република Србија

УПРАВНИ СУД

11-5 У 3126 20 26 год.

Београд

Ев. ХЧТ40

НАЛОГ ЗА ПЛАЋАЊЕ СУДСКЕ ТАКСЕ

Налаже се Филозофски факултет из Универзитета у Нису, из Ниса

Ул. Ђурића и Методића бр. 2, да у року од **8 дана** по пријему овог налога плати судску таксу за тужбу/ захтев за одлагање извршења/ приговор на одлуку судије појединца/ захтев за доношење одлуке у извршењу пресуде/ тужбу за понављање поступка/ пресуду/ решење у износу од 1400,00 динара, у предмету који се води код Управног суда, под бројем У 3126 126.

Уплату судске таксе извршити у корист републичке судске таксе – Управни суд, у готовом новцу, на рачун бр. 840-0000029762845-93, сврха уплате – судска такса, са позивом на број У 3126 126.

У случају непоступања по овом налогу у остављеном року, суд ће донети решење о извршењу у коме ће обавезати таксеног обвезника да у року од пет дана од дана пријема решења плати дуговану таксу и казнену таксу од 50% од висине таксе.

О уплаћеној судској такси **дужни сте** да доставите доказ на адресу Управни суд, ул. Немањина бр. 9, 11000 Београд, у року од 8 дана од дана извршене уплате.

Управитељ писарнице

Дејан Бурић

